הלכה · משנה תורה · מפרשים · השגות הראב״ד · ספר נזיקין

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות גניבה

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות גניבה

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/השגות-הראבד-על-משנה-תורה-הלכות-גניבה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ג 4
הלכה יא 4
הלכה טו 4
פרק ב 4
הלכה א 4
הלכה ד 5
הלכה ו 5
הלכה יב 5
הלכה טז 5
פרק ד 5
הלכה ב 5
הלכה י 5
פרק ה 6
הלכה ג 6
הלכה ו 6
הלכה ט 6
הלכה י 6
הלכה יב 6
פרק ו 6
הלכה ז 6
פרק ז 6
הלכה ה 6
פרק ט 6
הלכה ח 6
הלכה יא 7

פרק א

הלכה ג

ליסטים מזויין וכו'. א"א האי פיסקא לא מיחוורא דהא אקשינן בפ' מרובה וכיון דראוהו גזלן הוא ופריקו כיון דמיטמר מאינשי גנב הוא אלא היכי דמי גזלן א"ר אבהו כגון בניהו בן יהוידע ור"י אומר כגון בעלי שכם. ועוד דשמעתין דרב יוסף בשומר אבדה לא מתרצו בהדי שמעתא דר"י בטוען טענת גנב באבדה אלא בההיא דליסטים מזויין גנב הוא ותרתי שמעתתא הלכתא נינהו ושמא הטעהו מה שאמרו פרק הגוזל זוטא הב"ע בליסטים מזויין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גווני גזלן ולאו מילתא היא דלענין יאוש קאמר ולר"ש הוא דאמר דגזלן כיון דמחציף נפשיה תו לא הדר ביה ומסתמא מייאש מיניה לאלתר הילכך לגבי יאוש היינו גזלן ותרתי למה לי ואי איתיה למילתיה בליסטים מזויין לא מיטמר כלל ואי לא מיטמר מה לי מזויין מה לי אינו מזויין. עכ"ל:

הלכה יא

והשביחה מאליה וכו'. א"א נ"ל שזה שבוש הוא דאפילו שבח שעליה גבי גזלה דגזלן הוה וכ"ש גזזה וילדה דקנייה בשינוי ואי איתא להא מילתא לא משכחת לה אלא בשגנבה טעונה ומעוברת ואפ"ה אינו משלם אלא דמי פרה העומדת לילד ורחל העומדת ליגזז. אחר כך ראיתי שהוא חוזר על הדרך הזה במקום אחר אמרתי לא על חנם הוא אלא שהוא חולק בין לפני יאוש ולאחר יאוש ומסתברא כוותיה כדכתבינן לקמן מיהו לא על גזזה וילדה שהרי קנאו בשינוי אלא בשבח שע"ג גזלה בלבד כמו שכתב לפנינו בהלכות גזילה ואבידה:

הלכה טו

מי שגנב כלי וכו'. א"א אף על פי שאמרו אין שמין לגנב ה"מ בקרנא אבל בכפלא שמין לגנב דומיא דגזלן והשכל מורה כן. עכ"ל:

פרק ב

הלכה א

נכסי הקדש אינו וכו'. א"א גנב נכסי הקדש משלם קרן וחומש ואשם להקדש שהרי מעל עכ"ל:

הלכה ד

הגונב טבלו וכו'. א"א משלם לו כפל דמי טבלו וכן בחלבו משלם לו כפל דמי חלבו עכ"ל:

הלכה ו

ואחר כך הקדיש וכו'. א"א קיצר בכאן שאם הקדישו הקדש בדק הבית משלם ד' וה' מה לי משעבדי לשמים מה לי משעבדי להדיוט עכ"ל:

הלכה יב

אין מוציאין וכו'. א"א לא מיחוורא לי דתפיסה מהניא בהא כיון דיותר ממה שהזיק הוא אין כח לחייבו אלא לב"ד ובדין פסוק בלי ספק וזה כיון שספק הוא אצלם איך גמרו את דינו עכ"ל:

הלכה טז

לא הוציאה מרשות הבעלים וכו'. א"א נראה מדבריו הא דקתני במתניתין הגביהו השומר חייב כפל לבעלים קאמר לפי שהוא גנב וא"כ היכי שמעינן מיניה תקנו משיכה בשומרים והלא משום גנב הוא חייב ולא משום שומר אלא ודאי הא דמוקמינן לה בשומר לא בנתנו בבית הבעלים קאמר ואף לאו בגנב אלא מילתא באנפי נפשיה קאמר:

פרק ד

הלכה ב

נתחייב בו וקנהו וכו'. א"א הא מילתא דלאו כהלכתא היא דהא ר"י פליג עליה בהדיא דאמר הטוען טענת אבד ונשבע והודה וחזר וטען טענת גנב ונשבע ובאו עדים פטור עליה מכפל משום דיצא ידי בעלים בשבועה ראשונה אבל לא משום דנעשה עליו גזלן וקנאה אלמא אע"ג דנעשה עליו גזלן וקנאה חייב באונסים כיון דהוא פטר נפשיה מינה בטענת גנב גנב הוא ומשלם כפל ואם טבח ומכר קודם שבועה ובאו עדים על הכל משלם ד' וה'. עכ"ל:

הלכה י

שומר שגנב וכו'. א"א זה אינו כלום. עכ"ל:

שהחזיר הסלע וכו'. א"א או שיחזיר הכיס לבעליו וימנה מעותיו. עכ"ל:

פרק ה

הלכה ג
נתייאשו כו' תקנת השוק. א"א כל זה אין לו שורש ולא ענף והוא שבוש המעתיק עכ"ל:

הלכה ו
ביתר על דמיה כו'. א"א אלא בכדי דמיה עכ"ל:

הלכה ט
גנב מפורסם הוא וכו'. א"א נוטל הלוקח השני עכ"ל:

הלכה י
למכור את כליו וכו'. א"א אם היו כלים אלו מדברים העשויין להשאיל ולהשכיר לא היה צריך לשם גנבה אלא להפטר משבועה שלא השאילן ושלא השכירן ושלא מכרן עכ"ל:

הלכה יב
ונוטל כליו וכו'. א"א הפך וקיצר וקלקל שהיה לו לפרש אם לא הוחזק זה בגניבה לא בכל ענין הלוקח נאמן שהרי יש בגמרא דרך אחד שאינו נאמן או בבעל הבית שאינו עשוי למכור את כליו או בדברים שאין דרכו להטמין או באדם שאינו צנוע. ואית דגרסי לקולא דלעולם הלוקח נאמן עד דאיתנהו לכולהו מ"מ כי איתנהו לכולהו אינו נאמן. עכ"ל:

פרק ו

הלכה ז
החייט ששייר וכו'. א"א כדי מלא מחט וחוץ למחט כדי מלא מחט כדי לתפור בו עכ"ל:

פרק ז

הלכה ה
אבל לא למשקל וכו'. א"א פירוש שלא ישקול בהם סלעים אחרים עכ"ל:
שכל פחות משתות וכו'. א"א וגם במשא ומתן אם נתנה בחזקת שלימה הרי זה מקח טעות עכ"ל:

פרק ט

הלכה ח
לבוא במחתרת בלילה וכו'. א"א איני נמנע מלכתוב את דעתי שנ"ל שאע"פ שדרשו חכמים אם זרחה עליו השמש דרך משל אם ברור לך הדבר כשמש שלא בא על עסקי

נפשות וכו' אעפ"כ אינו יוצא מידי פשוטו ביום אינו רשאי להרגו שאין גנב בא ביום אלא אם יכול להשמיט שומט ובורח ואינו מתעכב לגנוב ממון גדול ולעמוד על בעליו להרגו אלא גנב בלילה מפני שהגנב יודע שבעל הבית בבית אז בא להרוג או ליהרג אבל גנב ביום אין בעל הבית מצוי ושמוטא בעלמא הוא ובחיי ראשי כל מבין די לו בזה עכ"ל:

הלכה יא

יש לו דמים. א"א נ"ל בורח רוצה לומר עכ"ל:

הקיפוהו. א"א זה שאמרו במכילתא דר' ישמעאל שאם יש לו מושיעים שאינו ניתן ליהרג וק"ל מעשה דאבנר ועשאל. ומ"ש אם הקיפוהו עדים יראה לי כי ע"ד התרגום אמר אם עינא דסהדיא נפלת עלוהי וכו' ולא ידעתי מהו. עכ"ל: